

[Formanden.]

efterlevet lovens bestemmelser om tilsyn og kontrol?"

Disse spørgsmål vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Medlem af folketinget K. J. Mortensen har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„Kan ministeren oplyse, hvornår det i forbindelse med lovforslaget om udforskning og udnyttelse af sømaterialer inden for søterritoriet bebudede eksportforbud kan forventes iværksat?"

Spørgeren udbeder sig skriftligt svar.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 27. maj, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat. (Ændring af beskatningsprocenter m. v.).

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven.

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i ferieloven. (Forlængelse af ferie m. v.).

5) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i medhjælperloven. (Forlængelse af ferie).

6) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om offentlige indsamlinger.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om visse hovedlandevejsstrækninger.

8) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af merværdiafgift på fødevarer [af Hanne Reintoft].

9) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til folketingsbeslutning om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde [af Kurt Brauer m. fl.].

Mødet hævet kl. 18.20.

109. møde.

Torsdag den 27. maj kl. 13.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat (Ændring af beskatningsprocenter m. v.).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 159) findes i tidenden sp. 6876, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 2989).

Der var stillet 3 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Ændringsforslag nr. 1-3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Grünbaum: Uanset at vi, som det fremgik af anden behandling, langtfra er tilfredse med det, der nu foreligger som resultat af afstemningerne ved anden behandling, vil vi stemme for dette lovforslags endelige vedtagelse her ved tredje behandling. Det indeholder trods alt en række fremskridt. Jeg kan med det samme sige, at vi vil også stemme for de to følgende lovforslag.

Under anden behandling bad jeg finansministeren fremskaffe et materiale til belysning af forskudsansættelserne for 1972 for henholdsvis A-skatteyderne og B-skatteyderne, og det vil i det store og hele sige lønmodtagerne som A-skatteydere og de selvstændige som B-skatteydere. Det var hensigten, at vi skulle behandle dette materiale i udvalget mellem anden og tredje behandling, men finansministeriet har ikke kunnet fremskaffe det så hurtigt, og for ikke at sinke forhandlingerne her i folketinget har vi givet afkald på at få det behandlet i udvalget.

Nu forelå imidlertid i går materialet fra finansministeriet, og jeg vil gerne takke finansministeren, fordi vi har fået det. Det bekræfter fuldt ud det, jeg sagde ved anden behandling om, at det er lønmodtagerne, der bliver ramt ved den aftale, finansministeren har indgået med kommunerne, og blandt lønmodtagerne er det igen grupperne med de laveste indkomster — her kommer også folkepensionisterne ind — som i særdeleshed bliver ramt af, at finansministeren ikke fulgte sit eget sagkyndige udvalgs forslag om, at man skulle bruge 1970-indtægterne som grundlag og så lægge 15 pct. til. Den aftale, finansministeren har indgået med kommunerne, går ud på, at man som hovedregel skal bruge 1970-grundlaget, dog således at når 1971-selvangivelserne foreligger, kan man tage især de selvstændiges forskudsansættelser op til en revision, og man skal selvfølgelig også tage hensyn til de oplysninger, man har fået ind ved forskudsregistreringen; det er jo helt naturligt.

Det materiale, vi nu har fået, viser med helt klare tal, at hvis man som hovedregel bruger 1970-grundlaget, får man nogle forfærdelig store differencer imellem det, A-skatteyderne skal betale i 1972, og det, B-skatteyderne skal betale. Det fremgår bl. a. af materialet, at en B-skatteyder med en indtægt på 80.000 kr. i forhold til den slut-

skat, der skal betales i 1972, hvis man lægger de nuværende skatteregler til grund, vil få en underligning på ikke mindre end lige ved 10.000 kr. Denne skatteyder skal betale 33.800 kr., hvis han bliver lignet på 1970-indtægten, men han skulle i virkeligheden betale 43.500 kr. Der er altså en difference på næsten 10.000 kr. Hvis vi så ser på en lønmodtager med 80.000 kr. i indtægt, der også bliver lignet på 1970-grundlaget — man skal lægge mærke til, at her virker det helt forskelligt — så slipper han ikke med de 33.000 kr., som B-skatteyderen gør; han kommer til at betale 42.500 kr., altså omtrent det, han skal betale i slutskat. Det hænger sammen med, at lønmodtageren med de 80.000 kr. i forvejen har en trækprocent på 51; skulle måske være 52, hvis man havde det rigtige tal for 1972, men han kommer immervæk af med de 51 pct. af den del af hans indtægt i 1972, som ligger over 1970-niveaet. Det gælder naturligvis alle lønmodtagere på de andre trin, det gælder arbejdsmanden i særdeleshed. Lønmodtageren kommer til at betale skat efter sin trækprocent også af den højere indtægt, han har i 1972, mens B-skatteyderen bliver liggende på den skat, som svarer til hans 1970-indtægt.

Det er urimeligt af mange grunde. Det er en forskelsbehandling af skatteyderne, som jeg ikke mener dette folketing kan holde til. Man kan også se af tallene, som jeg sagde før, at skatteyderne med de lavere indkomster, de der ligger på proportionalstrækket, altså folkepensionisten og arbejdsmanden, kommer til at betale fuldt ud. Der bliver overhovedet ingen difference. De kommer i 1972 fuldt ud til at betale, hvad de skal, selv om de bliver lignet på 1970-grundlaget uden 15 pct.s forhøjelse. De ligger nemlig på proportionalstrækket og kommer under alle omstændigheder af med de 37 pct., som er brugt i eksemplet her.

Man må sige, at det i hvert fald er skatteopkrævning med en meget betydelig social slagside. Hvis man bliver nødt til at forhøje udskrivningsprocenten, fordi man skal have et bestemt beløb ind og altså ikke får tilstrækkeligt med penge ind, fordi man giver disse skatte kreditter, fortrinsvis til B-skatteyderne, men også i nogen grad til de højere lønmodtagere, så vil det sige, at lønmodtagerne og folkepensionisterne på de laveste

[Grünbaum.]

trin allerede i første omgang kommer op over det, de egentlig skulle betale i slutskat efter en mere rimelig ordning. De andre kommer selvfølgelig også til at betale den højere udskrivningsprocent, men det kommer senere i form af en restskat.

Jeg må altså gentage, hvad jeg sagde ved anden behandling jeg må meget dybt beklage, at finansministeren ikke har fulgt det forslag, han fik fra sit eget sagkyndige udvalg, og som gik ud på, at man skulle tage 1970-indtægterne og ligner med 15 pct. over. Derved ville man, som det fremgår af tallene, både for A-skatteyderne og for B-skatteyderne være kommet meget tæt på det rigtige resultat og med betydelig mindre skævhed.

Nu er vi selvfølgelig helt opmærksomme på, at der i den aftale, finansministeren har sluttet med kommunerne, indgår, at der skal finde en revision sted, når 1971-selvangivelserne kommer, sådan at noget af den skævhed, som disse tal viser, vil blive rettet op. Jeg ved ikke, hvor meget det bliver, men lad os sige, at det er halvdelen af differenceerne, der bliver rettet op ved den lejlighed. Så er der immervæk en meget, meget stor difference tilbage.

Vi vil vel nu høre noget fra finansministeren, og jeg vil da være meget stærkt interesseret i, om finansministeren overhovedet kan forsvare her over for folketinget i dag, at han ikke har fulgt sit eget sagkyndige udvalgs forslag.

Hauustrup Clemmensen: Det må måske først være mig tilladt at konstatere, at socialdemokratiet ikke har stillet noget ændringsforslag i denne sag. Det var altså nogle generelle betragtninger, den socialdemokratiske ordfører gerne ville give udtryk for.

For det andet er det igennem mange år blevet drøftet, at hele strukturen af kilde-skatteordningen er sådan, at det ikke er så ligetil at behandle A-skatteydere og B-skatteydere fuldstændig identisk. Det er for de fleste B-skatteydere således, at man ikke uden videre i en enkelt måned kan konstatere, hvor meget årsindkomsten kan forventes at blive. Konjunkturer og andre forhold kan svinge gennem året, så man først ved årets

afslutning kan konstatere, hvad indkomsten i det hele taget har været.

Det er altså en skavank ved selve systemet, som man måske skulle have været lidt mere opmærksom på, ikke mindst i det parti der vel har været ivrigt for at få denne ordning gennemført.

For det tredje er der grund til at fremhæve — den socialdemokratiske ordfører var en smule inde derpå, men også kun en smule — at det af betænkningen af 11. maj tydeligt fremgår, at finansministeren har aftalt med kommunerne, at der for B-skatteyderne og i øvrigt også for de største lønmodtagerskatteydere er en vilje til ikke blot at tage hensyn til 1970-selvangivelsen, men også til forskudsregistreringen for 1971 og endelig til selvangivelsen for 1971. Derved er indbygget i de tilsagn, der er givet, og som vi lægger afgørende vægt på, et virkelig redeligt forsøg på at komme ulighederne til livs, så langt som det overhovedet er muligt.

Må jeg derudover sige, at det på baggrund af de eksempler, der fremgår af udvalgets bilag 167, bør fremhæves, at det at sætte en bestemt procent, hvormed alle indkomster skulle forhøjes, f. eks. 15 pct., i virkeligheden er noget, der nærmer sig gæteri. Dels kan vi endnu ikke så tidligt tale om den generelle indkomstudvikling i 1972, dels kan den være højst forskellig inden for de forskellige erhverv og også inden for samme erhverv, i de forskellige egne af landet. Det vil sige, at hvis man gennemførte en sådan generel forhøjelse på 15 pct., ville man utvivlsomt få en meget, meget lang række henvendelser fra mennesker, der i allerhøjeste grad følte sig dårligt behandlet.

Endelig må man, det vil jeg gerne fremhæve til sidst, intet sekund glemme, at det, der er tale om, er en foreløbig skat, og når slutskattens time kommer, får den fulde retfærdighed sin gennemslagskraft. Det vil sige, at det, der er tale om, er en skattecredit, om man vil, i en række tilfælde. Efter de opstillinger, der er givet os i bilag 166, er der f. eks. for en B-skatteyder i 40.000 kr.-klassen tale om en forskel på måske 3.000 kr. i forhold til en forhøjelse på 15 pct. eller ingen forhøjelse. Jeg gør altså opmærksom på, at det i virkeligheden kun er rentefor- delen af denne foreløbige mindre skat, der er

[Haustrup Clemmensen.]

tale om, og for en sikkerheds skyld får da også finansministeren sin skålfuld kød af den renteforskel. Han får derved måske 40 pct. af renteforskellen. Det vil sige, at det trods alt bliver nogenlunde overskuelige beløb, vi her taler om, og derfor skal man passe på ikke at overdramatisere denne svaghed ved et system, man selv har været ivrig for at gennemføre.

Jens Foged: Hr. Grünbaum går åbenbart ud fra, at alle i dette land har samme gennemsnitlige forhøjelse i deres indkomster, men det er jo ikke rigtigt. Det materiale, vi netop har fået udlæveret i går, viser, at spredningerne, som det allerede er gjort opmærksom på, er store fra egn til egn og fra erhverv til erhverv, og inden for erhvervene er der en spredning for B-skatteyderne, som slet ikke på nogen rimelig måde kan rammes ved en helt ensartet forhøjelse, som for øvrigt alle partier indrømmer at der ikke er lovhjælp for. Det kan da vel ikke være hr. Grünbaums mening, at vi nu skal gå over til at sige, at vognmændenes indkomst skal forhøjes med 15 pct., og at det skal tandlægenes og visse andre gruppers også? Det er vel ikke det, hr. Grünbaum mener vi med den nugældende lov i hænde kan gennemføre? Så vil uretfærdigheden da blive endnu større end det, man i øjeblikket diskuterer.

Den kildeskat, vi har nu for lønmodtagerne er nøjagtig den kildeskat, som hr. Grünbaum har lagt op til. Det er hr. Grünbaums egen opfindelse, at A-skatteyderne skal beskattes på den måde, de beskattes nu, og det rammer efter hr. Grünbaums egne udtalelser også nogenlunde rimeligt for A-skatteydergruppen.

Når det så drejer sig om B-skatteyderne, findes der næppe noget, der er lettere og mere reelt over for den enkelte, end at vedkommende ikke alene indgiver sin selvangivelse, men også et forskudsskema, hvis der er nogen væsentlig forskel, og det er rimeligt, at den enkelte gør det. Skattelignende myndigheder kan over for den enkelte ved at se på selvangivelsen fra sidste gang tage initiativet til rettelser. Det er, som det er blevet sagt af den konservative ordfører, i stor udstrækning kun en skattecredit, der opnås. Den første gang, loven har virkning,

vil der naturligvis være tale om en udskydelse, men herefter er der restskat fra år til år, og den kan nemt være af ensartet størrelse. Det er kun en skattecredit, der for øvrigt har en procentsats af 8 pct. for et så kort interval af året, at det vel nok kan sammenlignes med en 20 pct.s forhøjelse, specielt også fordi der ikke er skattefradragsret på renterne.

Det ville ikke være rimeligt, om man, som hr. Grünbaum foreslår, gik hen og indførte en procentforhøjelse gældende for alle, for alle erhverv og landsomfattende. Vi er absolut modstandere af, at man på den måde tvinger en gennemsnitlig forhøjelse ind i billedet. Den er ikke reel, den er ikke relevant i forhold til de bestående forhold.

Niels Helveg Petersen: Det er ikke helt tilfældigt, at kildeskatteoven sonderer mellem A-skatteydere og B-skatteydere. Man har fra starten været klar over, at der måtte være en forskel i den måde, hvorpå skatten kunne opkræves af lønmodtagere og af selvstændige erhvervsdrivende, hvis indkomster først er kendt, når regnskaberne kan gøres op. Der er altså forskel, men det betyder ikke, at man skal lave forskelsbehandling. Tværtimod skal man selvfølgelig reducere den kreditfordel, man kan have, så meget som muligt, og skabe den højeste grad af ligestilling over for lovgivningen.

Men jeg synes, hr. Grünbaum glemmer, at samme år, hvor B-skatteyderen a conto indbetaler en skat, som måske, måske ikke, viser sig at være for lille i forhold til den reelle indkomst, har han en efterbetaling fra sidste år, som gør, at dette spørgsmål ikke får tilnærmelsesvis den betydning for udskrivningsprocentens størrelse, som hr. Grünbaum efterlod indtrykket af.

Derfor er jeg overrasket over den skarpheit, hvormed hr. Grünbaum førte sagen frem: Der er tale om, at B-skatteyderne har en kreditmulighed, de ligesom skubber foran sig. Men problemet er jo af langt størst omfang det første år, hvor kildeskatten indkøres. Det er allerede i år, hvor systemet har kørt mere end i ét år, i færd med at aftage. Slutskatten vil, som det er blevet fremhævet, ramme B-skatteyderen på nøjagtig samme måde som A-skatteyderen.

Jeg synes ikke, man skal overse, at der her er tale om en aftale mellem finansmini-

[Niels Helveg Petersen.]

stere og kommunerne, der muliggør, at forskudsregistreringen kan bortfalde. Det vil føles som en lettelse. Jeg mener, det er en fornuftig ting at gennemføre administrativt. Samtidig er der enighed om, at kommunerne nøje skal gennemgå især de, skal vi sige, interessante tilfælde, det vil sige formentlig større lønmodtagerindtægter og B-skatteydere, i det omfang, det overhovedet er gørligt, nå frem til at beskatte B-skatteyderne af den forventede indkomst. Det er klart udtrykt, og jeg mener, at med dette resultat er man i virkeligheden nået meget langt i retning af det, som både hr. Grünbaum og vi gerne vil tilstræbe med de ordninger, der skal laves.

Men jeg vil godt føje til, at endnu har vi ikke gennemført et slutskatteopgør under kildeskatten. Vi mangler endnu at gøre erfaringer med det, og jeg finder det derfor rimeligt at gå ud fra, at vi kommer til at diskutere denne sag igen, efterhånden som der gøres nogle erfaringer. Før man fører dette så skarpt frem, burde man i det mindste indrømme, at der er erfaringer, der skal høstes, før vi nøjagtig kan sige, hvorledes vi kan gøre det bedre. Som sagen ser ud i dag, er det efter mit partis mening fornuftigt at have truffet den aftale, man har truffet med kommunerne. Jeg tror, det vil give et rimeligt resultat.

Ømann: Der er jo tre lovforslag til afgørelse. Det første om særlig indkomstskat indeholder nogle forbedringer, og det vil vi stemme for. Det andet om afskrivningsloven indeholder tvivlsomme forbedringer, men dog forbedringer, og da vi ikke er forvænt med forbedringer på dette område, vil vi også stemme for det. Det tredje lovforslag angående ligningsloven indeholder et afsnit om medarbejderaktier, som vi ville stemme imod, hvis vi havde lejlighed til det; samtidig indeholder lovforslaget dog andre bestemmelser om skattefritagelser, som vi ville stemme for. Vi må derfor indtage det stand-

punkt at afholde os fra at stemme for det tredje lovforslag.

Nu har vi fået dette notat, som viser, at hvis man opkræver B-skatten på grundlag af 1970-indkomsterne, bliver der tale om restskatter på fra 700 kr. til 1.000 kr. for lønmodtagerne, hvis man tager indkomstintervallerne fra 20.000 kr. og op til 80.000 kr. Men disse restskatter, som jo i sig selv er betænkelige — hvorfor skal man lave et system, som indbygger restskatter og indbygger restancer, det var netop meningen med kildeskatten, at vi ingen restancer skulle have? — er beskedne i forhold til, hvad man kan påregne, der vil ske for B-skatteyderne, for dér vil restskatterne være på fra 1.500 kr. til 10.000 kr. Hvad dette løber op til i landsmålestok, er ikke beregnet; men der bliver formodentlig tale om en skattekredit på 1-2 milliarder kr. eller nogenlunde svarende til den, som regeringspartierne mente man måtte opretholde, da man startede på kildeskatten.

Samtidig vil regeringen opretholde den stramme finanspolitik. Men hvad vil det sige? Det vil sige, at de manglende 1-2 milliarder kr. på en eller anden måde skal ind, og hvordan skal de komme ind? Jo, de skal komme ind ved en tilsvarende højere ansættelse af udskrivningsprocenten, således som det skal ske til september, og det er da let at finde ud af dette regnestykke og se, at denne ekstra byrde hovedsagelig skal bæres af lønmodtagerne, når nu denne manko skal dækkes ind. Det logiske ville egentlig være at have to udskrivningsprocenter, en for A-skatteydere og en for B-skatteydere, hvilket naturligvis ville sprænge kildeskattesystemet aldeles.

Se, i det moderne Danmark er der mange måder at hytte sine egne på. Disse måder afviger fra gængs gammeldags klassepolitik; de er fløromvundne, de er helst skjult i ordninger med pæne facader. Hvis man lagde 15 pct. til forskudsudskrivningsgrundlaget, ville det ikke give nogen uretfærdighed for den enkelte, men det ville give en bedre

[Ømann.]

opfyldelse af kildeskattens formål: at ramme den endelig skat. Det ville også virke til, at man ikke fik de store restancer. Det, man nu vil lave, er et opkrævningssystem med indbygget garanti for restancer.

Så er der sagt, at dette her kun er en rentefordel. Ja men kan man dog ikke regne? I det øjeblik man ved kildeskattens indførelse laver en kredit for brede udsnit af befolkningen, nemlig de 20 pct. af skatteyderne og til gengæld de mere velhavende af dem, på omkring 2 milliarder kr., og man så krampagtigt opretholder denne kredit, så er der ikke tale om bare en kredit, så er der ikke tale om bare en renteforskel. En evig kredit er et tilskud. Der ligger her ved kildeskattens indførelse et forlods tilskud til visse befolkningsgrupper på indtil 2 milliarder kr., det er realiteten i det, og så kommer renterne til.

Jeg vil meget anbefale finansministeren at genoptage forhandlingerne med kommunerne og stille et forslag om, at vi i hvert fald generelt forhøjer forskudsbeskatningsgrundlaget med 15 pct.

Formanden: For mig lyder det, som der er almindelig samtalestue i sidegangen her.

Finansministeren (Ninn-Hansen): Efter de udtalelser der er fremsat af de fem ordførere, kan jeg takke alle for tilslutningen til gennemførelsen af de to lovforslag. For det tredje vedkommende tog hr. Ømann forbehold. Hr. Ømann ville ikke stemme for, men undlade at stemme, fordi han og hans parti ikke kan tilslutte sig tanken om medarbejderaktier. Det er meget betegnende for forskellen i vor politiske opfattelse, at socialistisk folkeparti ikke vil støtte en sådan vej til medarbejderindflydelse og dette, at medarbejderne kan få en andel i virksomhederne, således som vi har foreslået her.

Den øvrige del af debatten kom helt til at dreje sig om de oplysninger, der er givet vedrørende forskudsregistreringen. Jeg må selvfølgelig rent proceduremæssigt takke for, at udvalget ville afgive tillægsbetænkning uden at afvente oplysningerne. Vi var alle sammen, som det har vist sig, interesseret i at få sagen færdig. Men dette, at vi ikke fik sagen til drøftelse i udvalget, måtte medføre nogle flere bemærkninger her ved

tredje behandling, således som det også er sket, og det vil jeg gerne følge op.

Hr. Grünbaum har ganske ret i én ting — således forstod jeg hr. Grünbaums udtalelser: der findes kun de to muligheder, vi diskuterede, medmindre man vil beholde forskudsregistreringsskemaerne, og da jeg forstår, at også socialdemokratiet er tilhænger af, at vi afskaffer forskudsregistreringsskemaet, sådan som det nu vil blive tilfældet her til efteråret, har vi altså kun de to muligheder: hr. Grünbaums 15 pct.s tillæg eller den fremgangsmåde, som er aftalt mellem kommunerne og mig om, at man lægger 1970-indkomsten til grund. Jeg må sige vedrørende hr. Grünbaums forslag, at det selv sagt har én fordel, nemlig at en sådan automatisk forhøjelse af forskudsgrundlaget med 15 pct. er en meget enkelt metode til at skabe overensstemmelse mellem foreløbig skat og slutskat, men den er det vel at mærke kun for de skatteydere, der fra 1970 til 1972 har haft en indtægtsstigning på omkring de 15 pct. Nu ved vi jo fra det praktiske liv, at der vil være et meget, meget stort antal skatteydere, hvis indtægter udvikler sig anderledes, end de skønnede gennemsnitlige stigningsprocenter. Blandt disse, hvis indtægter udvikler sig anderledes, vil der være mange, hvis indkomster stiger mindre end gennemsnittet, nogle har konstante indtægter, og ikke så få har ligefrem faldende indtægter. Det var vel i og for sig meningen med kildeskatten, at man skulle kunne indrette et skattesystem også efter dem, der har konstante indtægter, og dem, der har faldende indtægter; det vil man bare ikke gøre efter det nævnte forslag.

Jeg har forstået hr. Grünbaums 15 pct. forslag således, at de enkelte skatteydere skal have adgang til at gøre de kommunale ligningsmyndigheder opmærksom på, at de forventer en anden indkomstudvikling end de 15 pct. stigning. Denne adgang til at gøre indsigelse mod de generelle forhøjelser løser imidlertid ikke problemerne. I sommeren 1971 kan hverken skatteyderne eller de kommunale ligningsmyndigheder med sikkerhed vide, hvad den enkelte skatteyder vil komme til at tjene i løbet af 1972. Det vil afhænge af en hel del ukendte faktorer, og derfor må begge parter, altså både myndighederne og skatteyderen, klare sig med skøn over den fremtidige indkomstudvik-

[Finansministeren.]

ling, og skøn er nu engang behæftet med en ikke ringe usikkerhed. Hr. Grünbaums forslag er altså ikke stillet, men nu kan vi vel regne med, at det er socialdemokratiets politik, efter de udtalelser der er fremsat. Hvis hr. Grünbaums forslag gennemføres, vil der være mange enkelttilfælde, hvor det viser sig, at ligningsmyndighederne skønnede for højt. Det vil gælde både for lønmodtagere og for selvstændige erhvervsdrivende, og det, der så har interesse, når vi skal se på socialdemokratiets forslag om 15 pct. forhøjelse for skatteyderne, er: hvordan vil det gå i disse tilfælde? Jeg vil gerne se på det i forbindelse med to eksempler, begge eksempler drejer sig om skatteydere, der har jævne indtægter.

Hvis vi tager en ufaglært arbejder i Københavns kommune, der i 1970 har tjent 25.000 kr., og hvor vi forudsætter, at hans kone har en mindre indkomst, og han derfor kun får ét personfradrag, så vil det for ham — vi kan godt som sædvanlig kaldе ham, det er vist arbejdsmand Petersen, vi har brugt ved de andre lejligheder — kunne være sådan, at han tror ikke på, at han vil få højere indkomst i 1972, men det mener ligningsmyndighederne efter hr. Grünbaums regel, og de lægger 15 pct. oven på. Så skal han indkomstbeskattes ikke af 25.000 kr., men af 28.750 kr. Hvis udskrivningsreglerne ikke ændres, vil hans trækprocent blive 40 i stedet for 38. Senere viser det sig, at arbejdsmand Petersen faktisk kun har tjent de 25.000 kr. I dette tilfælde vil hr. Grünbaums forslag føre til, at den foreløbige skat bliver ca. 360 kr. for høj. Det er penge, som bliver tilbageholdt ved lønudbetalingerne i løbet af 1972, og som han først får tilbagebetalt i efteråret 1973. Det drejer sig altså om 360 kr., som man efter hr. Grünbaums forslag kræver for meget ind fra arbejdsmanden.

Hvis vi tager et andet eksempel, en mindre erhvervsdrivende, en håndværker eller detailhandler, købmand Jensen, der også tjener 25.000 kr. i 1970 og får samme indkomst i 1972, mens ligningsmyndighederne har forhøjet ham med de 15 pct., så vil hans situation være tilsvarende, men værre, for hans merbeskatning vil blive endnu større. Efter hr. Grünbaums forslag risikerer han at få sin B-skat, der skal betales i 1972, for-

højet med ikke mindre end 26 pct., og købmand Jensen skal så betale 1.776 kr. mere; end han egentlig skulle have betalt. Han vil selvfølgelig få pengene tilbagebetalt, men det får han jo ikke i 1972, det får han i efteråret 1973.

Jeg synes, at disse forhøjelser af den foreløbige skat, som skal betales tilbage langt ind i det følgende år, ja, det er nok noget utilsigtet, men det har alligevel nogle konsekvenser, som både går imod meningen med kildeskatten, som jeg omtalte før, og som også virker ganske urimeligt i forhold til skatteyderne. Disse eksempler viser, hvor ringe retsbeskyttelse den enkelte skatteyder vil få, hvis hr. Grünbaums forslag om en summarisk forhøjelse af den forventede fremtidige indkomst gennemføres.

Derfor forstår jeg selvfølgelig godt, at der ikke er stillet et ændringsforslag om det, men på den anden side, da der kun er disse to muligheder, må vi vælge mellem dem, og vi har altså valgt at følge den aftale, der er truffet med kommunerne. Den går ud på, at forskudsgrundlaget som hovedregel skal være skatteydernes 1970-indkomst uden forhøjelse. Det er i overensstemmelse med de gældende lovregler, de lovregler, som hr. Grünbaum selv har foreslået folketinget at vedtage. Denne ordning udelukker ikke, at skatteyderne kan indsende et forenklet skema med korrigerende oplysninger, hvis de mener, at deres 1972-indkomst vil blive højere eller lavere end 1970-indkomsten.

Ordningen udelukker heller ikke, at forskudsgrundlaget kan blive for lavt for et stort antal skatteydere, der i 1972 vil få højere indkomst, end de havde i 1970. Det er der imidlertid taget hensyn til i aftalen med kommunerne i de tilfælde, hvor det betyder noget væsentligt. Jeg skal blot gentage, at kommunerne har erklæret, at de i videst muligt omfang vil føre forskudsgrundlagene å jour, efterhånden som de får nye oplysninger om de enkelte skatteydere indkomstudvikling. Det vil bl. a. ske, når selvangivelserne for 1971 foreligger. De kommunale ligningsmyndigheder vil selvfølgelig fortrinsvis revidere forskudsgrundlag, hvor det har den nævnte skattemæssige betydning, det vil sige for skatteydere med B-indkomst og for skatteydere med større A-indkomst. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at jeg over for folketingsudvalget har

[Finansministeren.]

lovte at opfordre kommunerne til at lægge megen vægt på denne revision af forskudsgrundlaget. Formålet med ordningen er, at indkomstgrundlaget for den foreløbige beskatning i 1972 i så høj grad som muligt kommer til at svare til den indkomst, der kan forventes i 1972.

Grünbaum: Finansministeren sagde flere gange, at det var hr. Grünbaums forslag. Det er det nu ikke. Vi har ikke stillet noget forslag. Det er finansministerens eget ekspertudvalg, der har stillet forslaget, og ikke mig. Det er stillet af et udvalg, der er nedsat til kildeskattens forbedring, det er den officielle titel på det udvalg. Det har den 1. marts givet finansministeren et forslag, der går ud på dette, og det er det, vi taler om her i dag.

Kommunerne har ligeledes stillet finansministeren et forslag om en generel forhøjelse, og jeg er da vidende om — den forbindelse er der da imellem os — at kommunerne meget gerne ville have haft et forslag gennemført i den retning, det ville nemlig i allerhøjeste grad have lettet forskudsansættelserne for kommunerne. Det er selvfølgelig rigtigt, at der kan være skatteydere, hvis indkomstudvikling ikke følger skemaet med de 15 pct. Nu er 15 pct. jo ikke nogen voldsom stor stigning, husk på, at det er to år, vi taler om. Det, finansministeren vil gøre, er jo, at han vil ligne skatten for 1972 på 1970-indtægterne. Det betyder stort set, at lønmodtagerne i alle tilfælde praktisk taget kommer af med det, de skal, for 1972 — det viser de tal, vi har fået fra finansministeren — men de selvstændige bliver liggende.

Jeg medgiver, at der kan være skatteydere, som har en anden indkomstudvikling, og dem skal der selvfølgelig tages hensyn til. Hvad er det for noget at stå heroppe og give det udseende af, at socialdemokratiet ønsker en ordning, hvorefter skatteydere, hvis indkomst har en væsentligt afvigende udvikling, alligevel skal beskattes med dette stive system? Det er jo aldrig foreslået hverken af finansministeren, af kommunerne eller af mig i det, jeg har sagt i udvalget. Jeg har altid gået ud fra, at den enkelte skatteyder skulle have en mulighed for at få revideret sit forskudsgrundlag. Jeg mener nemlig også, at borgerne skal have en retsbeskyttelse.

Rent principielt er der da ikke forskel på 1970 og 1970 plus 15 pct.; rent principielt er der den samme spredning i de to tilfælde. Der er folk med vidt forskellige indtægtsstigninger, og det, vi kan diskutere, er kun spredningen på stigningen i indtægterne. Det viser sig, så meget har vi da lov til at bruge vores egne erfaringer, at hvis man indførte en sådan 15 pct. regel, så ville man i et overvældende antal tilfælde ramme rigtigt. Og det er jo det, det drejer sig om; man skal være lidt praktisk, når man skal lave kildeskattens a conto-opkrævning, det gælder simpelt hen om at nå så tæt på som muligt. Vi ved alle sammen, at vi kan ikke ramme nøjagtigt, det er en a conto-skatt, og vi får en efterregulering med en slutskat. Det, vi beder om, er kun, at man bruger en praktisk metode, sådan at vi kommer så tæt på som muligt. Det er altså det, finansministeren ikke vil, det er i hvert fald min konklusion.

Vi kunne have stillet et ændringsforslag, siger finansministeren og hr. Haunstrup Clemmensen. Nej, det kunne vi da ikke. Der er da ingen mening i at stille et ændringsforslag på nuværende tidspunkt, idet et sådant forslag overhovedet ikke kunne få nogen betydning; det ved vi alle sammen. Det ville være et rent paradeforslag, og det er vi ikke interesseret i at fremsætte. Der er stillet et forslag, og det er stillet i rette tid, nemlig den 1. marts af finansministerens eget skatteekspertudvalg. Det kunne have været gennemført, sådan at det kunne være gået ind i hele skatteadministrationen, men det kan ikke lade sig gøre nu. Nu må vi tage den ordning, som finansministeren har aftalt med kommunerne, men som kommunerne vel at mærke i og for sig ikke har ønsket. De har taget den ordning, fordi finansministeren har sagt til dem, at der er ikke hjemmel til at lave det andet, men den hjemmel kunne finansministeren altså have skaffet sig, og det burde finansministeren have gjort. Dette er en rent politisk sag, hvor finansministeren altså afviser at gennemføre en ordning, som kunne have givet betydelig større retfærdighed, og som er anbefalet af kommunerne og af finansministerens eget udvalg.

Ømann: Jeg kan kun takke for finansministerens bemærkninger om, at det er beteg-

[Ømann.]

nende for socialistisk folkeparti, at det ikke kan støtte de konservative tanker om de såkaldte medarbejderaktier.

Hvad forskudsgrundlaget angår er det næsten indbygget i loven, at det må være finansministerens pligt at finde frem til et forskudsgrundlag, der rammer det rigtige, og det rigtige vil sige den slutskat, der til sin tid skal pålægges. Det er jo hele tanken i kildeskatten.

Nu kender hr. Ninn-Hansen lønningerne de næste halvandet år så nogenlunde, og tager han de økonomiske årsoversigter for de sidste mange år i hænderne, vil han finde ud af, at lønindkomst og erhvervsindkomst i det store og hele har udviklet sig parallelt. Hvis man altså har en formodet stigningsprocent for lønindkomsterne, så kan man med stor sandsynlighed sætte den samme stigning for erhvervsindkomsterne, medmindre finansministeren da har den opfattelse, at erhvervslivet har fået så ringe kår, at der nu er sket en ændring i denne statistiske sammenhæng, således at erhvervslivet vil få langt mindre stigningstakter end lønindkomsten. Men det ville være et markant brud med en konstans, der har været gældende i de sidste mange år.

Der er altså efter min opfattelse ingen forklaring på, at man ikke kan tage denne generelle forhøjelse og opnå at fuldbyrde kildeskattens formål med færre restancer, med ligelighed i beskatningen og med at ramme den rigtige slutskat — anden, end at man ønsker at favorisere disse 20 pct. af befolkningen.

Finansministeren (Ninn-Hansen): Jeg må desværre bede hr. Grünbaum gå på tallerstolen én gang til, for nu må vi have afgjort det her. Vi andre må have krav på at få at vide, hvor socialdemokratiet egentlig står i denne sag. Det har hr. Grünbaum jo endnu ikke afsløret. Der er 3 muligheder. Vi kan beholde forskudsregistreringsskemaet — jeg har forstået, at vi er enige om, at det vil vi ikke — vi kan gennemføre den ordning, som kommunerne og jeg har aftalt, og for det tredje kan vi gennemføre det, som jeg før troede hr. Grünbaum gik ind for: en generel 15 pct. forhøjelse af 1970-indkomsterne. Hr. Grünbaum siger: ja men det er ikke socialdemokratiets forslag eller hr.

Grünbaums forslag, det er fremsat af et udvalg. Det er rigtigt, at et udvalg har sagt: hvis man vil afskaffe forskudsregistreringsskemaet, så kunne man forhøje 1970-indkomsten med de 15 pct., men udvalget er i øvrigt ikke nærmere gået ind på det. Hr. Grünbaum har heller ikke på noget tidspunkt fremsat forslag. Der har været 4 år til det, for det er jo ikke noget nyt, dette problem. Hr. Grünbaum har hele tiden haft mulighed for at sige: når vi skal fastlægge ligningen for det kommende år, skal vi lægge 15 pct. på de indkomster, vi kender. Der kræves lovhjælp til det. Det blev der enighed om, sidste gang vi drøftede sagen. Nu er det, jeg gerne vil vide: når hr. Grünbaum kritiserer så stærkt den ordning, jeg har valgt, hvorefter vi afskaffer forskudsregistreringsskemaet og ligner på grundlag af 1970-indkomsten, men således at vi fører indkomsterne op de steder, hvor det betyder noget, når hr. Grünbaum kritiserer det så stærkt, så må vi andre have at vide, hvad det er, man ønsker; hvorfor man ikke i løbet af disse 3-4 år har stillet forslag til ændring, og om man i dag står på de 15 pct. forhøjelse. Hr. Grünbaum kan ikke klare sig ved at sige, at selvfølgelig skal man tage hensyn til arbejdsmand Petersen og købmand Jensen. Det ville man netop ikke gøre ved en generel 15 pct. forhøjelse. De ville komme til at betale henholdsvis 360 kr. og 1.100 kr. for meget, hvis det var dem, der havde ret i deres skøn, og ikke skattemyndighederne. Man ville ikke tage hensyn til dem. Hvor står socialdemokratiet?

(Kort bemærkning).

Grünbaum: Den mulighed at beholde forskudsregistreringen kan vi vist godt lade være med at diskutere. Det er jo noget, regeringen selv har gennemført. Det er denne regering, der har lavet disse forskudsskemaer og alt det papir, der hører med. Det har vel også været nødvendigt, det skal jeg da ikke stå her og sige det ikke har, når man skulle køre kildeskatten ind. Men det er da denne regering, der har lavet det. Nu bliver det altså afskaffet. Først nu går man over til den mere automatiske ordning, som er indeholdt i kildeskatteloven af 1967. Der står ikke spor i den kildeskattelov om forskudsskemaer; mere behøver jeg vist ikke

[Grünbaum.]

sige om den ting. Man afskaffer altså noget, man selv har indført.

Om aftalen med kommunerne vil jeg sige, at alt taget i betragtning, altså ministerens holdning i denne sag taget i betragtning, så er det en ganske fornuftig aftale, der er truffet med kommunerne, og jeg tror, at kommunerne vil gøre, hvad de kan, for at rette op på den skævhed, som ministerens handlemåde må medføre. I hvert fald en del kommuner vil prøve på at rette det op, så godt de nu kan. Men kommunerne havde ønsket en anden ordning. Og hvorfor ikke lave en ordning, der er bedre end den, man har, hvorfor tage en ringere ordning? Det har ministeren egentlig ikke forklaret os.

Jeg tror simpelt hen, det ligger i, at ministeren ikke vil; han vil ikke have den ordning, hvorved B-skatteyderne, de selvstændige, kommer på linje med lønmodtagerne. Måske fordi man kan sige, at nu betaler de jo restskat. Ja, de betaler restskat, fordi man heller ikke, da kildeskatten blev indført, ville lave den rigtige ordning. Dengang foreslog jeg — så kunne man have undgået forskudsskemaerne — en ordning af generel karakter. Vi kunne have taget 1968-selvangivelserne, det foreslog jeg her i folketinget i 1969, da vi skulle lave det, og så lægge en vis procent på. Så havde vi sluppet for en masse administrationsarbejde. Men det ville man altså ikke.

Jeg må altså fastholde, at det forslag, vi diskuterer i dag, er et forslag stillet af finansministerens eget udvalg og ønsket af kommunerne, men det ønsker finansministeren ikke at gennemføre. Der skal da ikke være nogen tvivl om, at efter min mening, det sagde jeg allerede i 1969, bør man gøre noget i den retning. Jeg er bare aldrig gået ind for, at det skulle være én procent. Jeg har sagt: der kan være et erhverv som landbruget, det nævnte jeg i 1969, som har en lavere indtægtsstigning; det skal der tages hensyn til. Der kan også være andre grupper, men jeg forestiller mig ikke en 6-7-8 forskellige procenter. Jeg forestiller mig én eller to, måske tre. Det er noget, skattemyndighederne ville kunne arbejde med. Det er altså det, ministeren ikke vil, og det har han efter min mening bevidst modsat sig.

Vi har altså ikke stillet ændringsforslag,

fordi det simpelt hen ville være et parade-forslag at komme med det nu, men vi mener, at en generel ordning havde været bedre. Om den skulle have været 15 pct. for alle, eller måske 10 pct. for landbruget og 15 pct. for andre, det er da muligt, men det har vi jo ikke haft lejlighed til at diskutere.

Finansministeren (Ninn-Hansen): Det spørgsmål, jeg stillede til hr. Grünbaum, var forholdsvis klart. Jeg må overlade til tinget at bedømme, om man også synes, at svaret var klart. Jeg vil hellere lade den sag stå på en enkelt udtalelse, som hr. Grünbaum fremsatte, nemlig at den aftale, jeg havde truffet med kommunerne, var ganske fornuftig. Jeg tror, vi skal lade sagen stå dér. Da kommunerne ikke er til stede i salen, vil jeg gerne på kommunernes vegne sige tak for den udtalelse.

(Kort bemærkning).

Grünbaum: Jeg kan ikke lade finansministerens udlægning af mine udtalelser stå. Ordningen er fornuftig — som det mindste onde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 139 stemmer mod 1; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af afskrivningsloven.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 160) findes i tidenden sp. 6877, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 2989).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.